

Krzysztof Dąbrowski

## Regulamin działania Komisji powołanych przez Wojewodę Mazowieckiego do spraw szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne

### Rozdział 1

#### Przepisy prawne i inne dokumenty źródłowe

##### § 1

1. Rozporządzenie Komisji (UE) NR 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. UE L z dnia 1 lipca 2014 r. 193.1).
2. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1166, z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 577, z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.).
5. Zarządzenie Wojewody Mazowieckiego w sprawie powołania składu komisji do spraw szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne (zarządzenie wydawane indywidualnie do wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego).
6. Wytyczne Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dla Komisji powołanych przez Wojewodę dotyczące ogólnych zasad szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę.

### Rozdział 2

#### Omówienie pojęć

##### § 2

1. W rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 577, z późn. zm.) szkody spowodowane przez:
  - 1) **powódź** – oznaczają szkody powstałe wskutek:

- zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wód płynących i stojących,
  - zalania terenów wskutek deszczu nawalnego,
  - spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i podgórskich;
- jako zalania nie traktuje się:
- nawilgocenia gleby, jeżeli nie było ono poprzedzone wystąpieniem wody na powierzchni gruntu,
  - zastoisk wodnych, utrzymujących się corocznie w terenach podmokłych o wysokim poziomie wody gruntowej przez dłuższe okresy czasu niezależnie od nasilenia opadów atmosferycznych;
- 2) **huragan** – oznaczają szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu;
  - 3) **piorun** - oznaczają szkody będące następstwem wyładowania atmosferycznego pozostawiającego bezsporne ślady tego zdarzenia, potwierzonego dokumentem z Policji lub Straży Pożarnej lub Powiatowego Inspektora Weterynarii w przypadku zwierząt gospodarskich, jeżeli zdarzenie miało miejsce poza budynkiem inwentarskim;
  - 4) **suszę** – oznaczają szkody spowodowane wystąpieniem, w dowolnym sześciodekadowym okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września, spadku klimatycznego bilansu wodnego poniżej wartości określonej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb; a zatem szkody powstałe w wyniku suszy można szacować wyłącznie wówczas, gdy na danym terenie zgodnie z KBW wystąpiła susza, w przypadku gdy dla danej rośliny nie jest prowadzony monitoring suszy, szkody można szacować, jeżeli monitoring potwierdza wystąpienie suszy w uprawach o analogicznych wymaganiach wodnych;
  - 5) **ujemne skutki przezimowania** – oznaczają szkody spowodowane wymarznąciem, wymoknięciem, wyprzieniem, wysmoleniem lub wysadzeniem roślin, w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 30 kwietnia, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;
  - 6) **przymrozki wiosenne** – oznaczają szkody spowodowane przez obniżenie się temperatury poniżej 0°C, w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 30 czerwca, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części;
  - 7) **deszcz nawalny** – oznaczają szkody powstałe wskutek deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4; w przypadku braku możliwości ustalenia tego współczynnika bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące o działaniach deszczu nawalnego;
  - 8) **obsunięcie się ziemi** – oznaczają szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi oraz usuwanie się ziemi, z tym że za szkody spowodowane przez:
    - zapadanie się ziemi – uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zawalenia się podziemnych wolnych przestrzeni w gruncie,

- usuwanie się ziemi – uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach;
- 9) **grad** – oznaczają szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu;
- 10) **lawinę** – oznaczają szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania ze zboczy górskich lub podgórskich mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota.

2. Użyte dalej w regulaminie określenia oznaczają:

- 1) **delegatura** – należy przez to rozumieć właściwą delegaturę-placówkę zamiejscowej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, tj. w: Ostrołęce, Płocku, Radomiu i Siedlcach;
- 2) **dział specjalny produkcji rolnej** – art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.) mówi, iż są to: uprawy w szklarniach i ogrzewanych tunelach foliowych, uprawy grzybów i ich grzybni, uprawy roślin „in vitro”, fermowa hodowla i chów drobiu rzeźnego i nieśnego, wylęgarnie drobiu, hodowla i chów zwierząt futerkowych i laboratoryjnych, hodowla dżdżownic, hodowla entomofagów, hodowla jedwabników, prowadzenie pasiek oraz hodowla i chów innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym;
- 3) **gospodarstwo rolne** – art. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 577, z późn. zm.) mówi, iż jest to obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza, a także obszar takich gruntów, niezależnie od powierzchni, jeżeli jest prowadzona na nim produkcja rolna stanowiąca dział specjalny produkcji rolnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych;
- 4) **JST** – jednostka samorządu terytorialnego;
- 5) **komisja** – należy przez to rozumieć komisję powołaną przez wojewodę na wniosek wójta/burmistrza/prezydenta miasta do spraw szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej;
- 6) **kwota obniżenia dochodu** - kwota stanowiąca różnicę pomiędzy kwotą wynikającą z iloczynu średniego rocznego plonu lub średniej rocznej liczby zwierząt z okresu ostatnich trzech lat poprzedzających rok wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego (lub średniego rocznego plonu lub średniej liczby zwierząt z okresu trzech lat w ramach ostatnich pięciu lat, z wyłączeniem wartości najniższej i najwyższej) i otrzymanej średniej ceny sprzedaży w tym okresie a kwotą wynikającą z iloczynu plonu uzyskanego lub przewidywanego do uzyskania po uwzględnieniu szkód w roku, w którym wystąpiło niekorzystne zjawisko atmosferyczne lub liczby

zwierząt i średniej ceny sprzedaży lub prognozowanej ceny sprzedaży danego produktu w województwie otrzymanej w tym roku;

- 11) **MIR** – należy przez to rozumieć Mazowiecka Izba Rolnicza;
- 12) **MODR** – należy przez to rozumieć Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego;
- 13) **MUW** - należy przez to rozumieć Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie;
- 14) **n.z.a.** – niekorzystne zjawisko atmosferyczne, tj. powódź, huragan, piorun, susza, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, deszcz nawalny, obsunięcie się ziemi, grad, lawina;
- 15) **protokół** – protokół oszacowania szkód sporządzony przez terenową komisję w trakcie lustracji w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach;
- 16) **WBZK** - należy przez to rozumieć Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie;
- 17) **wojewoda** – Wojewoda Mazowiecki;
- 18) **wymarzanie** — pod pojęciem należy rozumieć wymarzanie zbóż, które występuje, gdy zboża nie są pokryte pokrywą śnieżną i gdy następuje dłuższe i nagłe obniżenie temperatury. Jest to nieinfekcyjna choroba zbóż. Stopień wymarzania zbóż zależy od ich jesiennego zahartowania (stan fizjologiczny, który zależy od ilości nagromadzonych cukrów i stopnia uwodnienia komórek) i przedwiosennego rozhartowania. Zboża są dobrze zahartowane, gdy jesienią przez okres od 3 do 4 tygodni utrzymuje się słoneczna pogoda i temperatury są dodatnie, ale bliskie zeru. Następnie po tym czasie korzystne jest nieznaczne obniżenie temperatury poniżej 0°C. Główne objawy to żółknięte, brunatne i skręcone liście zbóż. Chore rośliny łatwo wyciągnąć z ziemi. Obumarłe rośliny stopniowo zasychają i na polu powstają puste miejsca. Gdy pod wpływem niskich temperatur nie ulega uszkodzeniu węzeł krzewienia rośliny to w czasie okresu wegetacji następuje regeneracja innych zniszczonych części roślin. Rośliny są osłabione i opóźnione w rozwoju. Temperatury, które powodują uszkodzenie węzła krzewienia to dla jęczmienia ozimego około -12°C, dla pszenicy ozimej -15°C, a dla żyta -18°C;
- 19) **wymoknięcie** – pod pojęciem wymoknięcie należy rozumieć proces zachodzący, gdy podczas zimy/przedwiośnia występują dni o bardzo niskiej temperaturze oraz obfitych opadach śniegu, gdzie następnie, w krótkim odstępie czasu przychodzi odwilż, podczas której śniegi topnieją a gleba pozostaje cały czas zamrożona. Dochodzi wtedy do wymoknięcia roślin, na skutek ich zalania lub wytworzenia skorupy lodowej. Symptomami zniszczenia plantacji jest brunatnienie i gnienie roślin, zerwanie części nadziemnej od korzenia, ubytki blaszki liściowej i masy korzenia oraz rozsadzanie tkanek wskutek zmian turgoru;
- 20) **wyprzenie** – pod pojęciem należy rozumieć wyprzenie zbóż występujące, gdy okrywa śnieżna zbyt długo zalega na polach. Jest to nieinfekcyjna choroba zbóż. Najwrażliwsze na wyprzenie jest żyto. Pierwsze objawy są widoczne po stajaniu okrywy śnieżnej. Chore rośliny mają liście żółknięte, zwiędnięte i łatwo dają się rozetrzeć palcami. Chore rośliny mogą nawet zamierać, szczególnie wtedy, gdy zostaną zaatakowane także przez pleśń śniegową zbóż i pałecznicę zbóż. Przyczyną choroby jest zbyt długo zalegający na polach śnieg. Wyprzenie ma miejsce gdy

na niezamarzniętą ziemię spadnie gruba warstwa śniegu utrzymująca się przez 1 do 2 miesięcy. Rośliny pod śniegiem intensywnie oddychają (dodatnia temperatura, ale nie zachodzi proces fotosyntezy z powodu braku światła). W efekcie rośliny są osłabione lub zamierają „z głodu” (wyczerpywanie się substancji pokarmowych). Pod śniegiem osłabione rośliny są często atakowane przez grzyby, a po zejściu okrywy śnieżnej są podatne na wymarzenie;

- 21) **wysadzanie** – pod pojęciem wysadzanie należy rozumieć proces występujący najczęściej na przedwiosniu, gdy temperatura w dzień jest dodatnia, a nocą ziemia zamarza. Na glebach bogatych w próchnicę i gromadzących wodę dochodzi wtedy do uszkodzenia i rozrywania korzeni, a nieraz do „wysadzania”, czyli wypychania ich na powierzchnię;
- 22) **wysmalenie** – pod pojęciem należy rozumieć proces wysmalania zbóż występujący, gdy zboża nie są pokryte pokrywą śnieżną, gdy następuje dłuższe obniżenie temperatury i gdy przez dłuższy czas wieje wiatr. Jest to nieinfekcyjna choroba zbóż. Chore rośliny stopniowo więdną, brunatnieją i zamierają. Takie zjawisko ma miejsce w wyniku stopniowego odsłaniania węzłów krzewienia i nadmiernej utraty wody przez rośliny, która nie może być uzupełniona przez korzenie z powodu niskich temperatur.

### Rozdział 3

#### Procedura zgłaszania wystąpienia niekorzystnego zjawiska atmosferycznego, wytyczne dotyczące powołania komisji, odpowiedzialność wójta/burmistrza/prezydenta

#### § 3

Po wystąpieniu na terenie gminy/miasta zdarzenia wymienionego w § 2 ust 1. pkt 1-10, z pominięciem pkt 4 i 5, wójt/burmistrz/prezydent miasta w terminie do 48 godzin (od momentu wystąpienia zdarzenia) zawiadamia Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego o zaistniałej szkodzie, w ramach obiegu informacji, zgodnie z ustawą z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1166, z późn. zm.).

#### § 4

1. Wójt/burmistrz/prezydent miasta niezwłocznie dokonuje rozpoznania zakresu i charakteru niekorzystnego zjawiska atmosferycznego, które spowodowało szkody na terenie gminy i **powiadamia poszkodowanych producentów rolnych**, przez obwieszczenie lub w inny zwyczajowo przyjęty sposób, **o ostatecznym terminie składania wniosków** o szacowanie szkód (*załącznik nr 1*) **mając na uwadze realny termin oszacowania upraw** (zbioru plonu głównego albo likwidację uprawy). Wniosek poszkodowanego powinien zostać przyjęty i procesowany po upływie wyznaczonego terminu składania wniosków, jeżeli nadal istnieje możliwość realnego oszacowania szkód.
2. Wójt/burmistrz/prezydent miasta powinien udostępnić producentom rolnym ww. wniosek, zweryfikować pod względem kompletności i zasadności zebrane wnioski. Do wniosku producent rolny dołącza kserokopię wniosku o płatności bezpośrednio w celu

informacji o powierzchni gospodarstwa rolnego (jeśli uszkodzony w danym roku nie złożył bądź nie składa wniosku o płatności obszarowe należy wpisać informację do wniosku o oszacowanie szkód), a w przypadku suszy wypis z rejestru gruntów celem ustalenia kategorii gleby, na której prowadzona jest uprawa. W przypadku niekompletnych bądź nieprawidłowo wypełnionych wniosków wójt/burmistrz/prezydent miasta wzywa do ich uzupełnienia bądź odmawia przyjęcia wraz z podaniem uzasadnienia.

3. Przy powoływaniu komisji i wyznaczaniu dla rolników terminu składania wniosków wójt/burmistrz/prezydent miasta winien wziąć pod uwagę okres, w którym klęska dotknęła uprawę, rodzaj tej uprawy w plonie głównym z uwzględnieniem właściwej fazy jej rozwoju pozwalającej na oszacowanie szkód.

## § 5

1. **Wójt/burmistrz/prezydent miasta niezwłocznie składa do wojewody wnioski w sprawie powołania składu komisji (załącznik nr 2).** Komisja składa się z **co najmniej z 3 osób**, w tym 1 przedstawiciela Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz 1 przedstawiciela Mazowieckiej Izby Rolniczej, mających wykształcenie wyższe albo średnie w zakresie rolnictwa, ekonomiki rolnictwa, rybactwa albo co najmniej pięcioletni staż w prowadzeniu gospodarstwa rolnego potwierdzony przez sołtysa (załącznik nr 3), z tym że w przypadku szacowania szkód w budynkach lub budowlach służących do prowadzenia działalności rolniczej co najmniej 1 osoba wchodząca w skład komisji powinna mieć wykształcenie lub doświadczenie zawodowe w zakresie budownictwa.
2. Zobowiązuje się wójta/burmistrza/prezydenta miasta przy wnioskowaniu o powołanie komisji o uwzględnienie zapisu § 10 ust. 1 i 2, tak aby zapewnić wymagany skład komisji zgodny z § 5 ust. 1.
3. Zaleca się, aby wójt/burmistrz/prezydent miasta we wniosku o powołanie komisji, na przewodniczącego komisji, wskazał osobę będącą pracownikiem JST oraz wskazał więcej osób niż wymagane.
4. Wniosek w sprawie powołania składu komisji oraz wymagane załączniki powinny być sporządzone w jednym egzemplarzu i **przekazane do MUW bądź właściwej delegatury w wersji papierowej.** W celu przyspieszenia wszczęcia procedury urząd gminy/miasta może przesłać wniosek wraz z wymaganymi załącznikami faksem, po czym należy dostarczyć oryginał wniosku w terminie **3 dni** roboczych.
5. Komisję powołuje się **odrębnie dla każdej gminy dotkniętej szkodą lub szkodami**, w przypadku, gdy niekorzystnym zjawiskiem atmosferycznym dotknięty jest obszar odpowiadający wielkości co najmniej sołectwa, na którym znajdują się uszkodzone gospodarstwa, w rozmiarach stanowiących zagrożenie dalszego ich funkcjonowania, z wyjątkiem szkód powstałych w wyniku pioruna.
6. W przypadku wystąpienia po sobie w okresie **do 10 dni kilku** n.z.a., wójt/burmistrz/prezydent miasta wnioskuje o powołanie **jednej komisji** dla wszystkich zjawisk.

## § 6

### 1. Do wniosku o powołanie komisji należy dołączyć:

- 1) kopie dokumentów potwierdzone za zgodność z oryginałem przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta – zaświadczających o wykształceniu przewodniczącego i członków komisji (wykształcenie zgodne z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa), bądź potwierdzenie sołtysa (*załącznik nr 3*);
  - 2) w przypadku wystąpienia deszczu nawalnego, huraganu lub przymrozków wiosennych – ekspertyzę z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej potwierdzającą wystąpienie ww. zjawiska;
  - 3) w przypadku wystąpienia pioruna - dokument potwierdzający zdarzenie z Policji lub Straży Pożarnej, jeśli w wyniku n.z.a ucierpiały zwierzęta gospodarskie a zdarzenie miało miejsce poza budynkiem inwentarskim wymagany jest dokument z Powiatowego Inspektoratu Weterynarii.
2. Wniosek o powołanie komisji powinien być opatrzony czytelnymi podpisami kandydatów na członków komisji (pełne imię i nazwisko).

## § 7

1. W przypadku wcześniejszych, uzasadnionych skarg na zaproponowanych we wniosku członków komisji, WBZK może wezwać do zmiany zaproponowanego składu komisji pod rygorem odmowy powołania komisji.
2. W przypadku braków formalnych w przesłanym wniosku WBZK wzywa do ich uzupełnienia w maksymalnym terminie 3 dni.

## § 8

Brak dokumentów o których mowa w § 6 będzie skutkował odmową powołania komisji.

## § 9

Zarządzenie Wojewody Mazowieckiego o powołaniu składu komisji WBZK MUW bądź delegatura przekazuje do Urzędu Gminy/Miasta pocztą tradycyjną. Ponadto do JST zostanie wysłane zawiadomienie o powołaniu komisji poprzez platformę ePUAP.

## Rozdział 4

### Wytoczne dotyczące działania komisji, odpowiedzialność przewodniczącego oraz członków

## § 10

1. W celu zapewnienia obiektywizmu i bezstronności przy szacowaniu szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej **członkowie komisji NIE mogą brać udziału w szacowaniu szkód w gospodarstwie:**
  - 1) **własnym lub małżonka;**
  - 2) **rodzeństwa członka;**

- 3) **innych osób, z którymi pozostają w takich relacjach, że mogłoby to wywoływać wątpliwości co do ich bezstronności.**
2. W przypadku zaistnienia powyższej sytuacji wójt/burmistrz/prezydent miasta wyłącza członka komisji z prac komisji i informuje o tym fakcie w terminie 3 dni w formie pisemnej MUW (zachowując jednocześnie wymogi § 5).
3. W uzasadnionym przypadku wójt/burmistrz/prezydent miasta może wnioskować o poszerzenie składu komisji (*załącznik nr 4*).

## § 11

### Do zadań komisji należy:

- 1) zweryfikowanie danych zawartych we wnioskach rolników o oszacowanie szkód, dotyczących w szczególności powierzchni gruntów rolnych, zgodnie z wnioskami o przyznanie płatności obszarowych na bieżący rok składanymi do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w przypadku producentów rolnych korzystających z płatności obszarowych oraz w przypadku szacowania szkód wynikających z wystąpienia suszy weryfikacja kategorii gleby;
- 2) szacowanie zakresu i wysokości szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, **poprzez lustrację na miejscu;**
- 3) sporządzanie indywidualnych protokołów oszacowania szkód w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, komisja może sporządzić dla własnych potrzeb kserokopię protokołu;
- 4) udzielanie wyjaśnień w przypadku powstania nieścisłości w protokołach z szacowania szkód;
- 5) sporządzanie zestawienia imiennego oszacowanych szkód poszkodowanych rolników.

## § 12

1. Pracami komisji kieruje przewodniczący komisji, do którego zadań należy:
  - 1) koordynacja prac komisji na terenie gminy;
  - 2) przygotowanie i przekazanie do WBZK MUW lub delegatury harmonogramu prac komisji (*załącznik nr 5*) oraz oświadczeń członków komisji (*załącznik nr 6*) w terminie umożliwiającym weryfikację pracy komisji w terenie przez pracowników WBZK;
  - 3) przekazanie do WBZK MUW lub delegatury protokołów oszacowania szkód i ich zestawienia bądź przekazanie pisemnej informacji o zakończeniu szacowania szkód, których protokoły nie spełniają wymogu przekazania do MUW;
  - 4) osobisty odbiór potwierdzonych przez wojewodę protokołów bądź osoby upoważnionej przez wójta (upoważnienie na piśmie).
2. Przewodniczący komisji ponosi odpowiedzialność za prawidłowe oszacowanie zakresu i wielkości szkód powstałych w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej na podstawie przeprowadzonych wizji w terenie.

## § 13

Ustalenia wysokości szkody dokonuje komisja **w terminie do dwóch miesięcy od dnia zgłoszenia** przez producenta rolnego wystąpienia tych szkód, tj.:



1. od wschodów do czasu zbioru plonu głównego danej uprawy albo jej likwidacji, albo
2. nie później niż w terminie do 3 miesięcy od wystąpienia gradu, deszczu nawalnego, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny – w przypadku szkód w środku trwałym, albo
3. nie później niż w terminie 12 miesięcy od ustąpienia wody umożliwiającego komisji rozpoczęcie szacowania szkód – w przypadku szacowania szkód w budynkach lub drzewach owocowych spowodowanych przez powódź, albo
4. nie później niż do dnia 31 października danego roku, jeżeli ujemne skutki przezimowania wystąpiły do dnia 30 kwietnia tego roku albo do dnia 31 października roku następującego po roku, w którym w grudniu wystąpiły ujemne skutki przezimowania – w przypadku szacowania szkód w drzewach owocowych spowodowanych przez ujemne skutki przezimowania,
5. w przypadku szkód w uprawach ozimych spowodowanych przez niekorzystne zjawisko atmosferyczne w terminie do 20 maja wymagających zaorania lub ponownego obsiewu, poziom szkód w uprawach ustala się uwzględniając szacunki strat określone przez komisję, jednak nie wyżej niż 50% plonu (w tym przypadku do wyliczenia wysokości szkód nie uwzględnia się plonów roślin które zostały zasiane po zlikwidowanych uprawach ozimych).

#### **§ 14**

1. Szacując straty w łąkach należy wziąć pod uwagę okres wystąpienia zjawiska oraz ilość pokosów i termin ich przeprowadzenia. Szacując straty, maksymalny poziom ustala się dla:

- 1) łąk dwukośnych:
  - a) I pokos na poziomie 60%,
  - b) II pokos na poziomie 40%;
- 2) łąk trójkośnych:
  - a) I pokos 50%,
  - b) II pokos 30%,
  - c) III pokos 20%.

2. Szacując straty w pastwiskach należy wziąć pod uwagę strukturę plonów zielonki pastwiskowej w okresie wegetacji, przyjmując, że:

- 1) I rotacja (maj, czerwiec) 50%;
- 2) II rotacja (lipiec, sierpień) 30%;
- 3) III rotacja (wrzesień, październik) 20%.

#### **§ 15**

Za dzień zgłoszenia przyjmuje się dzień złożenia przez producenta rolnego w urzędzie gminy wniosku o oszacowanie szkód.

#### **§ 16**

Szacowania należy dokonywać uwzględniając rodzaj uprawy w plonie głównym oraz właściwą fazę rozwoju rośliny pozwalającej na oszacowanie szkód.

## § 17

1. W oparciu o szacunki strat w uprawach lub mieniu, **komisja sporządza indywidualne protokoły szkód u rolników (w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach - załącznik nr 7)** - odrębnie dla każdego gospodarstwa.
2. Do protokołu, w uzasadnionych przypadkach, może zostać dołączona dokumentacja fotograficzna szkód, potwierdzająca ich zakres. Dokumentacja fotograficzna pozostaje w aktach sprawy MUW.

## § 18

1. Przewodniczący komisji lub wyznaczony przez niego członek komisji **w terminie 30 dni od dnia oszacowania szkód bądź w terminie 45 dni od dnia oszacowania szkód** w przypadku protokołów zbiorczych, gdy gospodarstwo rolne położone jest na obszarze co najmniej dwóch gmin/województw składa protokoły do wojewody:
  - 1) 2 egzemplarze indywidualnych protokołów oszacowania szkód w przypadku, gdy rolnik zainteresowany jest otrzymaniem protokołu w celu ubiegania się o preferencyjny kredyt bądź w 1 egzemplarzu jeżeli poszkodowany zadeklarował otrzymanie protokołu do innych celów, w których poziom szkód był wyższy niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej lub poziom szkód w odniesieniu do pojedynczego środka trwałego przekroczył kwotę 1050 zł;
  - 2) 1 egzemplarz zestawienia imiennego oszacowanych szkód na podstawie protokołów, w których szkody wyniosły powyżej 30% średniej rocznej produkcji (*załącznik nr 8*);
  - 3) protokoły oszacowania szkód i zestawienie imienne oszacowania szkód należy dostarczyć w formie elektronicznej (płyta CD).
2. *Załącznik nr 9* do regulaminu stanowi potwierdzenie złożenia/potwierdzenie odbioru dokumentów przez przewodniczącego komisji lub wyznaczonego przez niego członka komisji.
3. Komisja może sporządzić dla własnych potrzeb kserokopię protokołu.

## § 19

W przypadku niedostarczenia protokołów z oszacowania szkód oraz w przypadku nie udzielenia informacji o zakończeniu prac komisji, JST wzywana jest do niezwłocznego dostarczenia protokołów z oszacowania szkód bądź udzielenia informacji o stanie prac komisji.

## § 20

1. Pracownik merytoryczny WBZK na polecenie dyrektora WBZK przeprowadza weryfikację prac komisji w terenie (po okazaniu legitymacji służbowej), z której sporządza protokół (*załącznik nr 11*).
2. Pracownik merytoryczny WBZK weryfikujący protokoły z oszacowania szkód do celów bankowych, w przypadku wystąpienia identycznego imienia i nazwiska producenta rolnego i członka komisji, wszczyna postępowanie wyjaśniające poprzez wystosowanie pisma w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji.

3. Pracownik merytoryczny WBZK w przypadku stwierdzenia błędów w protokole polegających na: niekompletnym bądź nieprawidłowym wypełnieniu protokołu, błędach wyliczeniowych, bądź braku czytelnych podpisów producenta rolnego lub członka komisji zwraca protokoły do poprawy. Zwrot protokołów może zostać dokonany poprzez przesłanie protokołów za pośrednictwem operatora pocztowego na adres Urzędu Miasta/Gminy (do 15 sztuk błędnych protokołów). Powyżej 15 protokołów pracownik WBZK wzywa pisemnie do odbioru protokołów celem ich poprawienia. Poprawienia protokołów należy dokonać na tym samym załączniku. W przypadku oczywistych pomyłek pisarskich bądź przeliczeniowych, które nie wpływają na procent szkód, poprawka/poprawki mogą zostać naniesione poprzez przekreślenie i parafowanie wraz z datą przez przewodniczącego komisji.
4. W przypadku protokołów sporządzonych przez skład komisji nie spełniających wymogów formalnych rozporządzenia, protokoły zostaną zwrócone bez możliwości poprawy.
5. Poprzez sformułowanie czytelny podpis, należy rozumieć podpis umożliwiający poprawne odczytanie pełnego imienia i nazwiska.
6. Pracownik merytoryczny WBZK weryfikujący protokoły z oszacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, niezwłocznie po potwierdzeniu protokołów, powiadamia wójta/burmistrza/prezydenta miasta o możliwości odbioru potwierdzonych z upoważnienia wojewody protokołów poprzez pisemne zawiadomienie przekazane poprzez elektroniczną skrzynkę podawczą e- PUAP MUW.
7. Odbioru protokołów z WBZK dokonuje przewodniczący komisji lub upoważniona osoba (mająca upoważnienie do przetwarzania danych osobowych), po przedłożeniu imiennego, pisemnego upoważnienia wójta/burmistrza/prezydenta miasta, które pozostaje w aktach sprawy WBZK.

## § 21

1. W przypadku konieczności dokonania zmian/korekty bądź wydania duplikatu protokołu:
  - 1) rolnik składa do przewodniczącego komisji wniosek o dokonanie korekty/wydanie duplikatu protokołu (*załącznik nr 10*);
  - 2) komisja sporządza w 2 egzemplarzach nową wersję/duplikat protokołu – protokół zmieniający - z uwzględnieniem wnioskowanych zmian.
2. Dalsze postępowanie z nową wersją/duplikatem protokołu podlega zasadom opisanym w niniejszym regulaminie.
3. Przewodniczący lub wyznaczony członek komisji przekazuje do WBZK w przypadku:
  - 1) dokonania zmian w protokole – wniosek rolnika wraz z nową wersją protokołu oraz protokołem pierwotnym, celem anulowania pierwotnego protokołu i potwierdzenia nowego;
  - 2) wydania duplikatu - wniosek rolnika i duplikat protokołu wystawiony na podstawie kserokopii protokołu znajdującego się w aktach sprawy w MUW. Po przekazaniu wniosku wraz z załączonym duplikatem protokołu do WBZK, pracownik merytoryczny na podstawie protokołu znajdującego się **w aktach** sprawy weryfikuje

wniosek i w przypadku stwierdzenia zgodności z oryginałem potwierdza szkody na duplikacie.

## Rozdział 5

### Zasady prawidłowego szacowania szkód

#### § 22

1. Przy szacowaniu szkód należy uwzględnić całość produkcji rolnej, zarówno roślinnej jak i zwierzęcej w gospodarstwie rolnym prowadzonej w roku szacowania, niezależnie od stopnia zniszczenia:
  - 1) ze względu na obowiązek obliczenia procentu szkód średniej rocznej produkcji w skali całego gospodarstwa rolnego, wymagane jest sporządzenie **jednego protokołu dla danego rolnika**, w którym zawarta będzie cała produkcja prowadzona w roku szacowania, tj. zarówno produkcja roślinna jak i zwierzęca niezależnie od tego czy szkody wystąpiły wyłącznie w uprawach, czy wyłącznie w produkcji zwierzęcej;
  - 2) w przypadku, gdy **gospodarstwo rolne położone jest na obszarze co najmniej dwóch gmin/województw**, w których wystąpiły szkody, zbiorczy protokół szkód dla producenta rolnego sporządza komisja w gminie, w której znajduje się największa część poszkodowanego gospodarstwa rolnego (uwzględniając pozostałe cząstkowe protokoły oszacowania szkód przedłożone przez producenta rolnego – protokół cząstkowy powinien uwzględniać całość produkcji rolnej zarówno roślinnej jak i zwierzęcej, natomiast procent szkód liczony jest w odniesieniu do tej części gruntów, które położone są na terenie danej gminy).
2. Minimalna powierzchnia jednolitej uprawy na działce, na której zostały uszkodzone uprawy, nie może być mniejsza niż 0,1 ha.
3. W razie kilkukrotnego uszkodzenia tej samej uprawy, wysokość każdej następnej szkody ustala się z uwzględnieniem wysokości poprzednio ustalonych szkód.

#### § 23

1. Źródła danych do wyliczenia % szkód średniej rocznej produkcji w gospodarstwie rolnym:
  - 1) jeśli producent rolny posiada dokumentację potwierdzającą uzyskiwanie plonów i cen w danym gospodarstwie rolnym z okresu co najmniej 3 lat wówczas te dane wykorzystywane są w pierwszej kolejności do wyliczenia % szkód średniej rocznej produkcji. Producenci rolni prowadzący księgi rachunkowe przedstawiają średnie plony, ceny oraz wartość produkcji swojego gospodarstwa wyliczone na ich podstawie – dotyczące ostatnich trzech (lub pięciu) pełnych lat. Komisja w celu weryfikacji danych może zażądać wglądu do materiałów źródłowych. Faktury nie są dokumentem potwierdzającym wielkość uzyskanego plonu;
  - 2) jeśli producent nie dysponuje dokumentacją o której mowa w pkt 1, wówczas % szkód średniej rocznej produkcji wylicza się na podstawie danych publikowanych przez jednostki doradztwa rolniczego, urzędy statystyczne lub Instytut Ekonomik Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.

2. Powierzchnia upraw w gospodarstwie wykazana w protokole **powinna być zgodna** z powierzchnią podaną przez producenta rolnego we wniosku o dopłaty bezpośrednie złożonym w Biurze Powiatowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
3. Wysokość szkód wykazana w protokole może być powiększona o kwotę kosztów poniesionych dodatkowo, nie wynikających z kalkulacji uprawy, np.:
  - 1) koszty związane z zakupem sadzonek truskawek lub innych roślin o okresie użytkowania 2-5 lat;
  - 2) kary za niewywiązanie się z umowy kontraktacji, wypłacone zaliczki, koszty na dodatkowe uporządkowanie pola;
  - 3) koszty zakupu pasz jeśli zakup ten wynika z ujemnego bilansu paszowego w gospodarstwie rolnym (ilość nabytych pasz nie może przekroczyć ilości pasz nie wyprodukowanych w gospodarstwie) spowodowanego szkodami powstałymi w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.
4. W przypadku szacowania szkód powstałych w wyniku suszy bądź powodzi, w których poszkodowany poniósł koszty z powodu niezebrania plonów, do kwoty obniżenia dochodu należy dodać koszty poniesione z powodu niezebrania plonu (w przypadku zachwiania bilansu paszowego w gospodarstwie rolnym bądź konieczności zakupu materiału siewnego) oraz odjąć koszty nieponiesione w związku z wystąpieniem szkód (np. mniejsze koszty zbioru wynikające z transportu, suszenia ziarna itd.).
5. W przypadku szacowania szkód w produkcji zwierzęcej towarowej należy przyjąć do szacowania szkód zwierzęta towarowe oraz bydło mleczne, z których pozyskiwany jest dochód z produkcji mleka.
6. W przypadku szacowania szkód pod kątem ubiegania się o pomoc na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w:
  - 1) sadzie lub innej plantacji roślin wieloletnich, których okres użytkowania jest dłuższy niż 5 lat, z wyłączeniem plantacji truskawek, plantacji choinek oraz roślin na cele energetyczne uwzględnia się wartość bieżącą rośliny (tj. w zależności od wieku) oraz współczynnik oceny bonitacyjnej wartości bieżącej (bez utraconych korzyści);
  - 2) szkółkach roślin plantacji wieloletnich powinny być szacowane wyłącznie szkody w roślinach matecznych i sadach zraźnikowych, których okres użytkowania jest dłuższy niż 5 lat.

## **§ 24**

W przypadku szacowania szkód w obiektach budowlanych ustalenie wysokości strat odbywa się w oparciu o kosztorys i wyceny sporządzone przez firmę ubezpieczeniową lub rzeczoznawcę majątkowego.

## **§ 25**

Nie podlegają szacowaniu szkody w budynkach mieszkalnych.

## **§ 26**

Korekta danych w protokole – dokonanie skreśleń oraz poprawek w protokole, należy dokonywać w taki sposób, aby były czytelne. Skreślenia i poprawki w protokole powinny

być stwierdzone w protokole poprzez opatrzenie czytelnym podpisem osoby dokonującej poprawki i datą naniesienia poprawki. Skreślenia i poprawki w protokole powinny być stwierdzone przed jego podpisaniem.

#### **§ 27**

Jeżeli w trakcie oszacowywania szkód właściciel gospodarstwa jest nieobecny, reprezentującą go osoba musi posiadać pisemne upoważnienie, które należy dołączyć do protokołu.

#### **§ 28**

Sporządzony protokół powinien zostać odczytany zainteresowanym przez przewodniczącego komisji oraz podpisany czytelnie przez rolnika i wszystkich członków komisji biorących udział w szacowaniu szkód.

#### **§ 29**

W przypadku odmowy podpisania protokołu przez rolnika fakt ten powinien zostać uwidoczniiony w protokole. Należy sporządzić dokumentację fotograficzną wyrządzonych przez n.z.a. szkód oraz przyjąć pisemne wyjaśnienie od rolnika lub sporządzić notatkę służbową zawierającą wyjaśnienia poszkodowanego. Notatka winna być odczytana oraz podpisana przez obecnych członków komisji.

#### **§ 30**

Protokoły, w których szkody wyniosły poniżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej sporządza się w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz trafia do poszkodowanego, drugi pozostaje w aktach urzędu gminy.

#### **§ 31**

Dane zebrane w trakcie szacowania szkód nie mogą być udostępniane osobom lub instytucjom nie będącym stronami w postępowaniu.